

14.9.2020

Asia: K 1/2020 vp Hallituksen vuosikertomus 2019

Liikenne- ja viestintäministeriön asiantuntijalausunto

Keskeiset toimialaan vaikuttavat toimintaympäristön muutokset

Maapallon lämpeneminen on ylittämässä turvallisena pidetyn 1,5 asteen rajan vuosisadan puoleen väliin mennessä, ellei uusiin toimenpiteisiin ryhdytä. Liikennealalla ilmastonmuutoksen hillintä vaatii suuria vähennyksiä hiilidioksidipäästöissä ja energiakulutuksessa. Kaupungistuminen ja väestörakenteen kehitys vaikuttavat liikenteen ja viestinnän tulevaisuuteen asettamalla haasteita muun muassa palvelurakenteelle.

Teknologiamurroksella on suuria vaikutuksia yhteiskuntaan ja liikennejärjestelmään. Väylien kunto ja viestintäverkkojen kapasiteetti korostuvat digitaalisten palveluiden ja automaation kehityksen myötä. Tiedon käytettävyyden ja jakamisen parantuminen mahdollistaa uudella tavalla tietovarantojen ja tiedon hyödyntämisen palvelu- ja liikkumisratkaisuihin. Tietoverkkojen toimintavarmuuden ja turvallisen tiedonkäsittelyn tarve sekä käyttäjien luottamuksen vahvistaminen korostuvat.

Hallinnonalan vaikuttavuustavoitteiden toteutuminen

Innovatiiviset viestintä- ja liikennepalvelut ylläpitävät hyvinvointia ja luovat kestäväää kasvua sekä kansallista kilpailuetua: Säädosympäristön uudistaminen on mahdollistanut uudenlaisten toimintamallien ja palveluiden kehittymisen sekä poistanut markkinoille pääsyn esteitä. Taksisääntelyn uudistamisessa on ilmennyt epäkohtia, johon puututaan kuluvan vuoden 2020 aikana.

Liikenteen päästöt eivät ole alentuneet, vaan kasvoivat vuonna 2018 (tuorein tilastoitu vuosi) lähes 2 prosenttia. Autokannassa tai liikennesuoritteessa ei nykyisin käytössä olevilla ohjauskeinoilla ole saatu riittävää muutosta tavoitteisiin nähden. Laajakaistaverkkojen ja viestintäpalvelujen saatavuuden, palvelujen esteettömyyden ja loppukäyttäjän oikeuksien edistämiseksi on valmisteltu sähköisen viestinnän palveluista annetun lain uudistamista, jolla vauhditetaan muun muassa huippunopeita viestintäyhteyksiä ja nostetaan yleispalvelulaajakaistan vähimmäisnopeutta (2 Mbit/s -> 5 Mbit/s).

Tiedon hyödyntämisestä syntyy uutta liiketoimintaa sekä käyttäjälähtöisiä ja luotettavia palveluita: Liikennetoimialan yhteistyötä sekä erityisesti matka- ja yritystiedon hyödyntämistä, uuden liiketoiminnan kehittämistä, logistiikan ja satamien digitalisaatiota sekä turvallisuustiedon saatavuutta on lisätty. Tiedon saatavuuden ja jaettavuuden lisääminen sekä EU-laajuisen ihmiskeskeisen datatalouden kehitystyö ovat parantaneet edellytyksiä dataan perustuvalla liiketoiminnalla.

Suomi on edelleen maailman kärkimaita tietoturvasalalla mitattuna, mutta yritysten varautuminen digitaalisen turvallisuuden uhkiin on koettu monella alalla riittämättömäksi. Samoin kriittisen infrastruktuurin turvaamisen osalta on vielä parannettavaa ja kuntatason varautumiseen on jatkossa kiinnitettävä erityistä huomiota.

Liikenne- ja viestintäverkot muodostavat edellytykset yhteiskunnan kehittymiselle ja uudistumiselle: Väylien kuntoa koskevat tavoitteet saavutettiin pääosin. Väyläverkoston korjausvelan vähentämiseksi tehty 300 miljoonan euron perusväylänpidon rahoituksen tasonnosto mahdollistaa jatkossa paremmin korjausvelan hallinnan.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

Huippunopean kiinteän laajakaistan kattavuudessa on edelleen puutteita sekä kaupunkiseuduilla että haja-asutusalueilla. Koko maassa se on saatavilla 58 prosentille kotitalouksista. Useissa kaupungeissa otettiin käyttöön 5G-verkot, joten odotetaan synnyttävän uusia palveluita ja liiketoimintamahdollisuuksia.

Juhapekka Ristola
Osastopäällikkö, ylijohdaja

Liitteet Liite 1 Toimenpiteet eduskunnan lausumien ja kannanottojen johdosta

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

LIITE 1: TOIMENPITEET EDUSKUNNAN LAUSUMIEN JA KANNANOTTOJEN JOHDOSTA

Lausuma ei enää anna aiheita toimenpiteisiin

Ajoneuvojen katsastustoiminnasta annettuun lakiin tehtyjen muutosten toimivuus HE 86/2018 vp – EV 230/2018 vp

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa tarkoin uudistuksen toimivuutta ja vaikutuksia sekä katsastustoiminnan laadun kehitystä ja erityisesti valvonnan toimivuutta ja että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin, jos katsastustoiminnan laatu ei parane nykytasosta

Ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muutokset tulivat voimaan 1.11.2019. Muutoksen vaikutuksista ei voida vielä antaa arviota. Liikenne- ja viestintävirasto seuraa katsastusalan kehitystä säännöllisissä seurantaraporteissaan. Katsastustoiminnan laadun varmistamiseksi Liikenne- ja viestintävirasto on lisännyt merkittävästi omia, katsastustoimipaikkojen valvontaan käytettäviä resurssejaan. Katsastustoimipaikkojen valvonta suoritetaan jatkossa pääosin viranomaistyönä liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnöstä LiVM 37/2018 vp johtuen.

Ajoneuvolain, ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain ja ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain toimivuus HE 9/2017 vp – EV 51/2017 vp

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa lainsäädännön toimivuutta erityisesti liikenneturvallisuuden osalta.

Katsastustoiminnan ja liikenneturvallisuuden voidaan arvioida kehittyneen myönteiseen suuntaan viime vuosina. Katsastustoimipaikkojen määrä on kasvanut runsaasti ja katsastuspalvelujen hinnat ovat laskeneet. Tieliikenneonnettomuuksien määrä on myös jatkuvasti vähentynyt. Katsastustoiminnan laadussa on voitu havaita viime vuosina jonkin verran heikkenemistä. Toisaalta katsastustoimipaikkojen väliset laatuero ovat viime vuosina pienentyneet. Tuoreimmat tiedot katsastustoiminnan laatureurannasta ovat vuodelta 2018, joten tämän uudistuksen vaikutukset eivät näy siinä vielä täysimääräisesti. Riippumattomuusvaatimuksen poisto ei näytä vaikuttaneen havaittavasti myönnettyjen katsastuslupien määrään tai laajuuteen. Katsastusyrietykset eivät myöskään ole merkittävässä määrin laajentaneet toimintaansa korjaamopalveluihin. Kokonaisuutena sääntelyn voidaan kuitenkin arvioida toimineen odotusten mukaisesti.

Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantaminen HE 182/2018 vp – EV 161/2018 vp

Eduskunta edellytti 11.12.2018, että suomalaisen merenkulun kilpailukyvyyn parantamiseksi sekä suomalaisten alusten pitämiseksi Suomen lipun alla valtioneuvosto ryhtyy pikaisesti toimenpiteisiin, joilla verotus saatetaan tärkeimpiä vertailumaita vastaavaksi esimerkiksi nettopalkkajärjestelmää käyttäen

Liikenne- ja viestintäministeriö on selvittänyt yhdessä valtiovarainministeriön kanssa nettopalkkajärjestelmän käyttöä Suomessa. Valtiovarainministeriö asetti 17.10.2018 merenkulun tukijärjestelmää selvittävän työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää mahdollisuuksia siirtyä varustamoiden miehistökustannustuessa nykyisestä ennakonpidätysten ja sosiaaliturvamaksujen palautusmenettelystä nettopalkkajärjestelmään. Työryhmä katsoi raportissaan, että Suomen ja Ruotsin erilaisten eläke- ja sosiaaliturvajärjestelmien vuoksi Ruotsin mallia vastaava nettomalli ei ole Suomessa mahdollinen. Työryhmä kartoitti myös muita vaihtoehtoja nykyisen miehistötukimallin kehittämiseksi ja nopeuttamiseksi.

Yhtenä mahdollisena vaihtoehtona työryhmä tarkasteli niin sanottua sekamallia, jossa valtio maksasi osan tuesta Ruotsin mallin mukaisesti ja palauttaisi osan maksuista nykymallin mukaisesti. Tämä tar-

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

koittaisi sitä, että varustamot saisivat palautuksia kuukausittain myös lastialuksista, kun nykyisin kuukausimenettelyssä ovat vain matkustaja-alukset. Sekamalliin siirtymisellä ei olisi vaikutusta varustamoiden tai työntekijöiden verotukseen. Uudistus hyödyttäisi lastialusvarustamoita ja erityisesti pieniä varustamoita, joiden maksuvalmius ja taloustilanne on heikko. Sekamalliin siirtyminen lisäisi Liikenne- ja viestintävirastossa tehtyjen tuki- ja maksatuspäätösten määrää merkittävästi, mikä myös edellyttäisi lisäresursseja tukiviranomaisen toimintaan, jotta riittävän nopea päätöksentekonopeus ja riittävä valvonnan taso säilyisi. Tukiviranomaisen työmäärä ja tuen hallinnoinnin kustannukset näin ollen todennäköisesti kasvaisivat.

Lisäksi muutoksesta aiheutuisi merkittäviä tietojärjestelmätason muutostarpeita niin Liikenne- ja viestintävirastossa kuin Verohallinnossa. Myös varustamoille sekamalli olisi mahdollisesti hallinnollisesti raskaampi kuin nykyinen tukimalli. Muutoksella ei todennäköisesti olisi juurikaan vaikutusta suomalaisten merimiesten työllisyyteen tai Suomen huoltovarmuuteen. Sekamalliin siirtyminen edellyttäisi myös miehistötuen nykyisestä niin sanotusta pääasiallisuusvaatimuksesta luopumista. Pääasiallisuusvaatimuksen mukaan tuen saamisen ehtona on, että kyseinen alus on toiminut tukivuoden aikana pääasiallisesti (vähintään 50 prosenttia ajasta) ulkomaan meriliikenteessä tai kansainväliselle kilpailulle alttiissa kotimaan meriliikenteessä. Muutos saattaisi kasvattaa tukikelpoisten alusten määrää ja siten lisätä merenkulun tukien kustannuksia. Suomen pitäisi myös hyvin todennäköisesti notifioida eli ilmoittaa muutos EU:n komissiolle ja odottaa komission hyväksyntää ennen uudistuksen täytäntöönpanoa.

Tietoyhteiskuntakaari HE 221/2013 vp – EV 106/2014 vp

3. Eduskunta edellytti, että viestintämarkkinoiden sääntelyssä ja tietoyhteiskuntakaaren toimeenpanossa pyritään keskeisinä lähtökohtina sääntelyn ja hallinnollisen taakan vähenemiseen, palvelukehityksen mahdollistamiseen sekä alan investointien edistämiseen.

4. Eduskunta edellytti, että palvelujen käyttäjien oikeuksien, kuten yksityisyyden suojan ja luottamuksellisen viestin suojan säilymisestä sähköisissä palveluissa ja verkkoympäristössä huolehditaan kaikin keinoin ja muun muassa kyberturvallisuuden kehittämistyössä pyritään erityisesti ottamaan näiden oikeuksien toteutuminen huomioon.

Liikenne- ja viestintäministeriössä on tarkasteltu alkuperäisen tietoyhteiskuntakaaren (nykyiseltä nimikkeeltään laki sähköisen viestinnän palveluista) voimaantulon jälkeen sen säännöksiä ja tunnistettu eräitä normeja, jotka eivät ole enää tarpeen ja jotka voidaan kumota tai joita tulee muuttaa. Eräitä muutoksia toteutettu jo aiemmin. Loppuvuonna 2018 hyväksyttiin uusi direktiivi eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä (niin sanottu tele-direktiivi) sekä direktiivi audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin muuttamisesta (niin sanottu AVMS-direktiivi). Direktiivit edellyttävät merkittäviä muutoksia lakiin sähköisen viestinnän palveluista.

Ministeriö lähetti joulukuussa 2019 lausuntokierrokselle luonnoksen hallituksen esityksestä sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta. Esityksessä on kiinnitetty huomiota mahdollisimman joustavaan direktiivien implementointiin sekä ylimääräisen hallinnollisen taakan välttämiseen. Esityksen tavoitteena on myös investointien lisääminen. Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 2020 syksyllä. Ministeriössä keväällä 2016 hyväksytyssä tietoturvastrategiassa määriteltiin tavoitteet ja toimenpiteet luottamuksen lisäämiseksi internetiin ja digitaalisiin toimintatapoihin. Strategian mukaisten toimenpiteiden täytäntöönpano on sujunut suunnitellusti ja pääosa toimenpiteistä on toteutettu.

Suomen puheenjohtajakaudella neuvostossa valmisteltiin päätelmät 5G:n kyberturvallisuudesta ja Suomi johti puheenjohtajana myös EU:n yhteistä 5G-kyberturvallisuutta koskevaa riskiarviotyötä sekä edisti sähköisen viestinnän tietosuojaa ja tietoturvaa koskevaa sääntelyä EU:ssa (ePrivacy- ja kyberturvallisuusasetus).

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

Lex Malmi EK 5/2018 vp – KAA 1/2017 vp

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin korvaavien lentokenttätoimintojen turvaamiseksi, jotta Malmin lentokentän ilmailutoiminnot voivat jatkua hyvien yhteyksien ja etäisyyksien päässä.

Tavoitteena on ollut olemassa olevan lentopaikkaverkoston kehittämistä tukemalla luoda myös paremmat edellytykset Malmin lentokentän ilmailutoimintojen siirtämiselle lento-paikoille, jotka sijaitsevat kohtuullisen etäisyyden päässä pääkaupunkiseudulta. Malmin lentokentälle ei ole pyritty etsimään yhtä yksittäistä korvaajaa, vaan kehittämään useita jo olemassa olevia lentopaikkoja niin, että ne voisivat yhdessä vastaanottaa Malmin lentokentän ilmailutoiminnot. Valittu toimintamalli tukee laajan lentopaikkaverkoston ylläpitämistä ja kehittämistä kustannustehokkaalla tavalla.

Lausuman edellyttämät toimenpiteet käynnissä

Väylämaksulainsäädännön kokonaisuudistus HE 65/2011 vp – EV 53/2011 vp

Eduskunta edellytti 30.11.2011, että hallitus käynnistää väylämaksulainsäädännön kokonaisuudistuksen, jossa otetaan huomioon myös alusten ympäristöominaisuudet ja jäänmurtopalvelujen tosiasiallinen käyttö.

Väylämaksulakia muutettiin vuoden 2015 alusta siten, että väylämaksut puolitettiin vuosiksi 2015–2017. Väylämaksun alentamisen tavoitteena on keventää elinkeinoelämälle, erityisesti teollisuudelle rikkidirektiivistä aiheutuvaa kustannusrasitetta. Alennusta jatketaan vuoden 2020 loppuun. Liikenne- ja viestintäministeriö on selvittänyt vuosien 2015–2017 kokemukset väylämaksun alentamisesta ja alennuksen vaikutuksista. Rikkisääntelyn kompensoinnin jatkamiselle ei ole enää tarvetta etenkin, kun International Maritime Organizationin (IMO) asettama globaali rikkirajoitus tuli voimaan 1.1.2020.

Väylämaksujärjestelmän kokonaisuudistukseen tarvittavaa tietopohjaa ei tällä hetkellä ole ja monet merenkulkuun vaikuttavat muutostekijät edellyttävät asian laajempaa selvittämistä. Vuosina 2018–2019 Turun yliopisto ja Aalto-yliopisto laativat talvimerenkulun simulointimallin, jolla voidaan tutkia muun muassa jäänmurron tarpeen vaikutuksia talvimerenkulun kustannuksiin ja väylämaksuun. Tietopohjaa väylämaksun uudistamiseksi on kartutettu vuonna 2019 MERLOG 2030 -hankkeessa luomalla talvimerenkulun simulointimalli, jolla voidaan tutkia muun muassa jäänmurron tarpeen vaikutuksia talvimerenkulun kustannuksiin. Hankkeessa on myös arvioitu aluskannan talviliikennekelpoisuuden kehitystä IMO:n kansainvälisten energiatehokkuustoimien ehoilla.

Vuonna 2019 ministeriö on valmistellut hallitusohjelman mukaisesti nykymuotoisen väylämaksun jatkamista vuonna 2020 annettavalla lailla. Samalla selvitetään, olisiko väylämaksulakiin mahdollista sisällyttää alennusmekanismi ilmastollisesti ympäristöystävällisille aluksille.

Uudet liikkumisvälineet HE 24/2015 vp – EV 110/2015 vp

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa jalankulkua avustavan tai korvaavan liikkumisvälineen sekä kevyen sähköajoneuvon käyttöä koskevien joko jalankulkijaa tai polkupyöräilijää koskevien säännösten rajanvedon toivuutta ja vaikutusta liikenneturvallisuuteen, sekä että hallitus tarvittaessa ryhtyy toimenpiteisiin liikenneturvallisuuden turvaamiseksi.

Uusien liikkumisvälineiden ja erityisesti niin sanottu sähköpotkulautojen käyttö lisääntyi tieliikenteessä merkittävästi vuoden 2019 aikana. Tämä on ollut seurausta vuokraustoiminnan käynnistymisestä Helsingissä, Tampereella ja Turussa. Käytön lisääntyttä myös ajoneuvoihin liittyvät turvallisuusongelmat ovat lisääntyneet. Uusien liikkumisvälineiden käyttöön liittyviä säännöksiä on tarkennettu uudessa

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

tieliikennelaissa. Tehtyjen alustavien arvioiden mukaan turvallisuusongelmien taustalla eivät pääsääntöisesti ole olleet liikennesääntöjen puutteet, vaan liikennesääntöjen noudattamattomuus ja niistä piittaamattomuus. Päähtyneisiin kuljettajiin on mahdollista soveltaa RL 23:9 säädettyä liikennejuopumusta moottorittomalla ajoneuvolla koskevaa tunnusmerkistöä.

Hallitus seuraa edelleen tiiviisti uusien liikkumisvälineiden käyttöä tieliikenteessä muun muassa osana uuden tieliikennelain vaikutusten arviointia. Sen lisäksi Liikenne- ja viestintäviraston ohjauksessa on tutkimushanke liikkumisvälineiden turvallisuustilanteesta. Tutkimus valmistuu kesällä 2020.

Luvanvaraista liikennettä koskevan sääntelyn noudattamisen viranomaisvalvonta HE 161/2016 vp – EV 27/2017 vp

1. Eduskunta edellyttää valtioneuvoston huolehtivan siitä, että luvanvaraista liikennettä koskevan sääntelyn noudattamisen viranomaisvalvonta säilyy tehokkaana ja lupasääntelyn keventämisen myötä ei synny harmaaseen talouteen tai markkinahäiriöihin liittyviä ilmiöitä.
2. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto arvioi tiellä tapahtuvan ammattimaisen kuljettamisen määritelmää erityisesti harmaan talouden torjunnan osalta ja tarvittaessa ryhtyy toimenpiteisiin liikennemarkkinoiden terveen ja tasapuolisen toimintaympäristön turvaamiseksi.
3. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa tiiviisti nyt säädettävän lakikokonaisuuden vaikutuksia ja ryhtyy tarvittaessa viipymättä toimiin sääntelyn muuttamiseksi. Valtioneuvoston tulee antaa liikenne- ja viestintävaliokunnalle kirjallinen selvitys lain vaikutuksista ja mahdollisista muutostarpeista viimeistään vuoden 2018 loppuun mennessä. Pidemmän aikavälin seuranta ja vaikutuksia koskeva selvitys tulee antaa valiokunnalle viimeistään vuoden 2022 loppuun mennessä.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii tieliikenteen lupa- ja valvontaviranomaisena. Tieliikenteen lupia valvotaan suunnitelmallisena vuosivalvontana ja yksittäisten lupahakemusten käsittelyn yhteydessä. Liikenne- ja viestintäministeriö on tehnyt yhteistyötä Verohallinnon kanssa taksisääntelyn toimivuuden arvioimiseksi. Verovalvonnan näkökulmasta olennaista on, että viranomaisilla on käytössään valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot. Liikennepalvelulaissa ja verotusmenettelylaissa on säädetty tietojen toimittamisesta viranomaisille. Verohallinto on joulukuussa 2019 antanut verotusmenettelylakiin perustuvan päätöksen, jolla sivullisen tiedonantovelvollisuus Verohallinnolle laajenee koskemaan välitetyjä kuljetuksia tilanteissa, joissa kuljetuksen välittäjä välittää myös maksusuorituksen. Määräysmuutoksella parannetaan verovalvonnan kannalta tarpeellisten vertailutietojen saamista alustatalouden välityspalvelun tarjoajilta.

Kattavaa selvitystä liikennepalvelulain vaikutuksista taksialan harmaaseen talouteen ei ole vielä mahdollista tehdä. Verohallinnon tekemät taksialan arvonlisäverotuksen muutoksia ja alustatalouden toimijoita koskeneet suppeammat selvitykset eivät osoittaneet, että taksialan harmaa talous olisi lisääntynyt liikennepalvelulain voimaantulon jälkeen. Liikennepalvelulain yhteydessä kotimaan tavarankuljetuksissa poistettiin 2-3,5- kokonaispainotonnin ajoneuvoilta ja ajoneuvoyhdistelmiltä liikennelupavaatimus ja veloitettiin sen sijaan tekemään ilmoitus tavaraliikenteen harjoittamisesta liikenne- ja viestintävirastoon. Muutoksen vaikutuksia harmaan talouden ja sen torjunnan kannalta seurataan yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa. Tieliikennettä koskevan EU:n liikkuvuuspaketin täytäntöönpanon yhteydessä on mahdollista arvioida nykyisten säännösten toimivuutta ja mahdollisia muutostarpeita niihin.

Tällä hetkellä ei ole tiedossa, että harmaaseen talouteen liittyvät lieveilmiöt tai muutkaan markkinahäiriöt liikennealalla olisivat merkittävästi lisääntyneet. Ministeriö on seurannut ja arvioinut lainsäädännön toimivuutta yleisesti, ja tässä yhteydessä myös seurannut ammattimaisen liikenteen määritelmän toimivuutta. Tämän hetken tietojen valossa vaikuttaa siltä, että ammattimaisen liikenteen määritelmä on

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

toiminut lainsäätäjän tarkoittamalla tavalla, eikä siitä ole seurannut pelättyjä tulkintaepäselvyyksiä. Vaikuttaa siltä, ettei toimijoille tai valvontaviranomaisille ole syntynyt epäselvyyksiä toiminnan ammatillisuuden arvioinnissa, eikä toisaalta ole havaittu, että esimerkiksi kimppekyytitoimintaa olisi jouduttu aiempaan verrattuna rajoittamaan lakimuutosten vuoksi.

Ministeriö on seurannut taksisääntelyn toimivuutta yhteistyössä eri viranomaisten kanssa mahdollisten muutostarpeiden tunnistamiseksi. Hallituksen esitys lakiin tehtäviksi muutoksiksi on tarkoitettu antaa eduskunnalle syksyllä.

Ajokorttilain kokonaisuudistus HE 146/2017 vp – EV 29/2018 vp

1. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa ajokorttiudistusten toteutumista erityisesti liikenneturvallisuuden ja yhtäläisten kilpailuedellytysten toteutumisen osalta ja tarvittaessa ryhtyy toimenpiteisiin kilpailuvääristymien korjaamiseksi.
2. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto teettää ja toimittaa liikenne- ja viestintävaliokunnalle seurantatutkimuksen ehdotettujen muutosten toteutumisen ja niiden vaikutusten selvittämiseksi erityisesti silmällä pitäen liikenteen tulevaisuuden toimintatapojen vaikutuksia liikenneturvallisuuteen, logistiikkaan ja ammattikuljettajiin.

Asiassa ei ole uutta ilmoitettavaa: ”Ajokorttiudistuksen vaikutusten seuranta käynnistettiin välittömästi lain tultua voimaan 1.7.2018. Liikenne- ja viestintävirasto pitää yllä jatkuvaa sähköistä palautekyselyä kuljettajantutkintopalveluista, joka jaetaan kaikille teoria-, käsittely- tai ajokokeessa olleille henkilölle. Tulokset raportoidaan kvartaaleittain ja ne ovat kumulatiivisia.

Erillinen seurantatutkimus ajokorttiudistuksen vaikutuksista, etenkin sen liikenneturvallisuusvaikutuksista, tullaan tekemään, kun uudistuksen alkamisesta on kulunut riittävästi aikaa. Liikenne- ja viestintävaliokunnalle tullaan toimittamaan seurantatutkimus, kun riittävä tilastoaineisto on saatu kokoon, jotta muutoksia voidaan luotettavasti arvioida.”

Uusi tieliikennelaki HE 180/2017 vp – EV 65/2018 vp

1. Eduskunta edellyttää, että uuden tieliikennelain uudistuksista tiedotetaan tiellä liikkujia tehokkaasti ja kattavasti, ja että lain vaikutuksia seurataan ja arvioidaan erityisesti liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden osalta.
2. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee yhteistyössä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa yhteisen ratkaisun kotihoidon ja vastaavien kotiin tarjottavien palvelujen työntekijöiden pysäköinnin helpottamiseksi ja valmistelee viipymättä asiassa tarvittavat säännösmuutokset.

Viestintähanke käynnistyi kesällä 2019 ja siihen osallistuvat Liikenne- ja viestintäviraston lisäksi Väylävirasto, Liikenneturva, poliisi ja liikenne- ja viestintäministeriö. Myös tieliikenteessä toimivia kansalaisjärjestöjä on pyydetty osallistumaan hankkeeseen. LVM seuraa aktiivisesti uuden lain toimivuutta ja vaikutuksia lain voimaantulon 1.6.2020 jälkeen. LVM on valmistellut hallituksen esitystä kotiin tuotavien palvelujen pysäköinnin helpottamiseksi. Näiltä osin hallituksen esitys uuden tieliikennelain muuttamisesta annetaan alkuvuonna 2020. Uusien pysäköintiä helpottavien säännösten on tullut voimaan 1.6.2020.

Liikenteen palveluista annetun lain kolmas vaihe HE 157/2018 vp - EV 251/2018 vp

1. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin raskaan liikenteen ammattipätevyyskoulutuksen jatkovalmistelemiseksi työryhmäkäsittelyssä.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

2. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto saattaa liikenteen palveluista annetun lain lukunumeroinnin juoksevaksi.

Lailta voimaan saatetut raskaan tieliikenteen ammattipätevyiden suorittamiseen liittyviä muutoksia koskeneet liikennepalvelulain pykälät 27–41 ja 193 § tulivat voimaan 1.1.2020. Muutoksella otettiin koulutuksen ja nopeutetun koulutuksen rinnalle käyttöön niin sanottu koevaihtoehto, joka mittaa samaa osaamista kuin koulutusjärjestelmä. Valtioneuvoston asetuksella kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta annetaan koemallia täydentävät säännökset keväällä 2020. Liikenne- ja viestintäministeriö on valmistellut asetusmuutokset yhdessä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa.

Valmistelun aikana on tavattu myös opetus- ja kulttuuriministeriötä, Opetushallitusta sekä Puolustusvoimia. Asetuksen muutoksista järjestettiin avoin kuulemis- ja keskustelutilaisuus 12.11.2019, jonne osallistui edellä mainittujen viranomaisten lisäksi sidosryhmien edustajia 20 eri organisaatiosta. Lisäksi järjestetään erillinen lausuntokierros. Opetus- ja kulttuuriministeriö on ilmoittanut käynnistävänsä hallinnonalansa säädösmuutokset myöhemmin ja tässä yhteydessä tulee arvioitavaksi mahdollisen työryhmän perustaminen.

Ministeriö valmistelee hallituksen esitystä, jossa myös liikenteen palveluista annetun lain lukujen numerojärjestys esitetään muutettavaksi juoksevaksi. Esitys on tarkoitus antaa syksyllä 2020.

Moottorikelkkailureittien avaaminen raskaille moottorikelkoille HE 185/2018 vp - EV 172/2018 vp

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa moottorikelkkailureittien avaamista raskaille moottorikelkoille, laatii reitinpitäjille ohjeet reitin soveltuvuuden arvioimiseksi raskaille moottorikelkoille ja toimittaa liikenne- ja viestintävaliokunnalle ja ympäristövaliokunnalle selvityksen moottorikelkkailureittien avaamisesta raskaille moottorikelkoille viimeistään toukokuun 2022 loppuun mennessä.

Raskaita moottorikelkkoja koskevat säädösmuutokset tulivat voimaan 31.12.2018. Liikenne- ja viestintäministeriö ja ympäristöministeriö ovat päättäneet hankkia reitinpitäjille suunnatut ohjeet reitin soveltuvuuden arvioimiseksi raskaille moottorikelkoille ulkopuoliselta palveluntarjoajalta. Sopimus ohjeistuksen laadinnasta on tehty Maastotieto Oy:n kanssa ja ohjeistuksen laadinta on aloitettu. Tarkoituksena on saada ohjeet valmisteltua vuoden 2020 aikana. Lisäksi ministeriöt ovat suunnitelleet moottorikelkkailureittien raskaille moottorikelkoille avaamisen seuranta.

Oikaisuvaatimus väliaikaiseen ajokieltopäätökseen HE 91/2019 vp – EV 75/2019 vp

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto arvioi ja tarkistaa viipymättä ajokieltopäätösten oikaisuvaatimus- ja valitusoikeutta koskevat säännökset siten, että ajo-oikeudenhaltijan oikeusturva säilyy riittävänä, mutta säännökset eivät aiheuta viranomaisten resursseja tarpeettomasti rasittavaa päällekkäistä oikaisu- tai valitusasioiden käsittelyä.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä on käynnissä ajokieltopäätösten oikaisuvaatimus- ja valitusoikeutta koskevien säännösten arviointi. Arviointi tullaan tekemään yhteistyössä sisäministeriön ja oikeusministeriön kanssa. Arviointi ja sen johdosta laadittava selvitys tehdään kevään 2020 aikana.

Kevytautojen käyttöönotto HE 173/2018 vp – EV 191/2018 vp

1. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa kevytautojen käytön turvallisuutta ja sääntelyn vaikutuksia erittäin tiiviisti ja tarvittaessa ryhtyy viipymättä asianmukaisiin säädösmuutos- tai muihin toimenpiteisiin. Valtioneuvoston tulee toimittaa asiasta selvitys liikenne- ja viestintävaliokunnalle viimeistään vuoden 2021 loppuun mennessä.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

2. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto säätää voimassa olevan tieliikennelain nojalla valtioneuvoston asetuksella kevytautoille velvollisuuden käyttää hitaan ajoneuvon kilpeä.

Eduskunnan 18.12.2018 hyväksymiin kevytautoja koskeviin lakeihin liittyen liikenne- ja viestintäministeriössä valmisteltiin vuonna 2019 kevytautoihin liittyviä valtioneuvoston asetusten luonnoksia. Samanaikaisesti Liikenne- ja viestintävirasto valmisteli kevytautoja koskevia tarkempia teknisiä määräyksiä. Asetusluonnokset ja määräysluonnos ilmoitettiin komissiolle ja jäsenvaltioille direktiivin (EU) 2015/1535 mukaisesti (ilmoitukset 2019/196/FIN ja 2019/298/FIN).

Koska lakien voimaantuloon 1.11.2019 ilman niitä täydentäviä säännöksiä ja määräyksiä liittyi riski oikeudellisesta epävarmuudesta ja liikenneturvallisuuden vaarantumisesta, hallitus päätti esittää eduskunnalle 26.9.2019 antamassaan esityksessä laeiksi kevytautoja koskevien lakien voimaantulosäännösten muuttamisesta ja tieliikennelain muuttamisesta annetun lain kumoamisesta (HE 21/2019 vp) lakien voimaantulon siirtämistä vuodella. Eduskunta hyväksyi lakiehdotukset 16.10.2019 ja tasavallan presidentti vahvisti lait 25.10.2019. Laeilla siirretään kevytautoja koskevien lakien voimaantuloa 1.11.2020 saakka.

Tarkoituksena on, että vuoden aikana selvitetään, onko Suomen kevytautoja koskevaa lainsäädäntöä mahdollista muuttaa komissiota tyydyttävällä tavalla Euroopan unionin lainsäädännön mukaiseksi. Keskustelut komission kanssa ovat parhaillaan LVM:n johdolla käynnissä eduskunnan edellyttämällä tavalla. Vallitsevasta tilanteesta johtuen liikenne- ja viestintävaliokunnan aiemmin lausumassaan edellyttämän kevytautojen käyttöönoton vaikutuksia koskevan valtioneuvoston selvityksen valmistelua ei ole ollut tarkoituksenmukaista käynnistää. Liikenne- ja viestintäministeriö on aloittanut lakeihin liittyvien valtioneuvoston asetusten valmistelun, muun muassa eduskunnan edellyttämän muutoksen ajoneuvojen käytöstä tiellä annettuun asetukseen hitaan ajoneuvon kilven käyttöveloitteesta kevytautoissa.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--